

سیاست‌گذاری:

وثیقه - بزرگسالان

ارجاعات متقابل:	تاریخ اجرا:	کد سیاست‌گذاری:
CHA 1 CHI 1 GUI 1 IPV 1 SEX 1 VUL 1	22 نوامبر 2022	BAI 1

هر شخصی که متهم به یک جرم است، از حق اساسی وثیقه با شرایط معقول برخوردار است و نیز حق دارد که بدون دلیل موجه از وثیقه معقول محروم نشود.

حق کفالت با اصل برائت پیوندی ناگسستنی دارد. پیش فرض قانون کانادا این است که به متهم وثیقه داده شود:

... آزادی متهمان قاعده اصلی است و بازداشت، استثنا...

صدر حکم بازداشت به صورت خودکار مخالف «حق اساسی اعطای وثیقه معقول است مگر اینکه دلیل موجهی برای انجام آن وجود داشته باشد»¹.

بازداشت پیش از محاکمه می‌تواند بر زندگی روانی، اجتماعی و جسمی متهم و خانواده وی تأثیر بگذارد. متهم بی‌گناه فرض می‌شود و نباید صرفاً به خاطر آزاد شدن اعتراف به گناه کار بودن کند. حتی زمانی که متهم در بازداشت نگاهداری نمی‌شود، شرایط غیر ضروری یا غیر منطقی آزاد شدن، آزادی فردی را که بی‌گناه فرض می‌شود محدود می‌کنند و ممکن است به طور بالقوه رفتاری که در موارد دیگر قانونی به شمار می‌آید جرم انگاشته شود.²

با وجود تثبیت حق وثیقه معقول در قانون اساسی، تعداد بازداشت‌ها و محرومیت از وثیقه از زمان تصویب منشور حقوق و آزادیها به طور چشمگیری افزایش یافته است.³ افزایش بازداشت‌ها علاوه بر فشار بیش از حد بر سیستم دادگاه‌های کیفری، تأثیر نامتناسبی بر افراد متهم از جوامع محروم و آسیب پذیر می‌گذارد و خطر جرم انگاری متهم را افزایش می‌دهد. این امر همچنین تراکم بیش از حد افراد بومی در سیستم دادگاه کیفری کانادا را وخیم‌تر می‌کند.⁴

دادستان در خصوص تصمیم‌گیری در مورد مخالفت یا موافقت با وثیقه، و شرایط آن، باید منافع متقابل متهم، مردم و بزه‌دیدگان را در نظر بگیرد. دادستان نمی‌تواند اقدامات آتی متهم را با قطعیت پیش بینی کند و بنابراین نمی‌تواند تمام خطرات را از بین ببرد. این امر در نظام قضایی مبتنی بر فرض بی‌گناهی که در آن هر متهم از حق اساسی وثیقه معقول برخوردار است، اجتناب ناپذیر است. دادستان هنگام پیشنهاد شرایط وثیقه، باید شرایط جرم مورد ادعا و همه عوامل خطر شناخته شده و قابل پیش بینی

¹ *R v St-Cloud*, 2015 SCC 27 at para 70

² *R v Zora*, 2020 SCC 14 at para 25

³ *R v Antic*, 2017 SCC 27 at para 64

⁴ *R v Zora*, 2020 SCC 14 at para 79; Statistics Canada, "Adult and youth correctional statistics in Canada, 2018/2019", by Jameil Malakieh in Juristat Catalogue No 85-002-X (Ottawa: Statistics Canada, 2020) at 7, online < <https://www150.statcan.gc.ca/n1/pub/85-002-x/2020001/article/00016-eng.htm>

معقول را در نظر بگیرد و به دنبال حداقل شرایط محدود کننده وثیقه باشد تا خطرات احتمالی از سوی متهم تا حد قابل قبولی کاهش یابند.

برای اینکه سیستم قضایی عملکرد منصفانه و مؤثری داشته باشد، دادستان موظف است در مورد وثیقه تصمیمات اختیاری بگیرد. طبق اصول راهنما (GULI) در کتابچه راهنمای سیاستگزاری دادستان، هنگامی که دادستان تصمیمات اصولی را مطابق با این سیاستگزاری اتخاذ می‌کند، سرویس دادستانی برپیتیش کلمبیا و دستیار معاون دادستان کل باید بدون توجه به نتیجه، از تصمیمات او حمایت کنند.

موارد کلی

برای داشتن توجیه قانونی، بازداشت پیش از محاکمه یا هر گونه شرط گذاشتن برای آزادی متهم باید طبق یک یا چند مورد از سه هدف ذکر شده در بخش 515(10) از قوانین کیفری لازم باشد:

- برای اطمینان از حضور متهم در دادگاه
- برای حفاظت یا امنیت عموم، بزه‌دیده یا شاهد، با در نظر گرفتن همه شرایط، از جمله هر گونه احتمال قابل توجهی که متهم در صورت آزادی از بازداشت، مرتکب جرم کیفری یا مداخله در اجرای عدالت شود
- برای حفظ اعتماد به اجرای عدالت

درخواست شرایط بازداشت موقت یا وثیقه برای هر هدف دیگری، از جمله تنبیه متهم، اجرای درمان عوارض زمینه‌ای سلامت روانی یا اعتیاد متهم، تلاش برای تسریع در روند قضایی یا تشویق متهم برای پذیرش جرم یا هر گونه امتیاز یا اعتراف دیگری از نظر قانونی قابل توجیه نیست.⁵

علاوه بر دلایل قانونی ذکر شده در بخش 515(10) قانون کیفری موضع دادستان در مورد وثیقه باید بر اساس «اصل محدودیت» که در بخش 493.1 تدوین شده است، اطلاع داده شود.⁶ اصل خویشتن داری قاضی را ملزم می‌کند که به آزادی متهم در اولین فرصت معقول با کمترین شرایط که مناسب وضعیت موجود می‌باشند و به طور منطقی برای متهم قابل انجام می‌باشند، اولویت دهد.

با این حال، اصل محدودیت باید در چارچوب مقررات وثیقه به عنوان یک کل تفسیر شود و مانع از آن نمی‌شود که دادستان درخواست بازداشت یا شرایط آزادی متهم را در هر زمان که مناسب باشد، بدهد.

بخش 515(1) تا 515(2.03) از قانون کیفری به روشنی بیان می‌کند که، جدای از استثنائات محدود، قاضی که در جلسه وثیقه ریاست می‌کند، باید متهم را با حکم آزادی بدون قید و شرط آزاد کند، مگر اینکه دادستان دلیل موجه برای بازداشت متهم یا آزادی مشروط او ارائه دهد.

غیر از شرایطی که باید طبق بخش 515(4.1) تا 515(4.3) قانون کیفری در نظر گرفته شوند و شرط حضور متهم در دادگاه، دادستان فقط باید شرایطی را پیشنهاد کند که با هدف رسیدگی به دلایل قانونی مندرج در بخش 515(10) باشند. هنگام تصمیم‌گیری برای

⁵ R v Zora, 2020 SCC 14 at para 85

⁶ R v Zora, 2020 SCC 14 at para 100

وجود چه شرایطی، اگر شرایطی باید باشند، دادستان باید شرایط شخصی متهم و اثر تجمعی شرایط پیشنهادی را در نظر بگیرد.⁷

حفظ امنیت عمومی و حفظ اعتماد به اجرای عدالت

در برخی شرایط نه تنها مناسب، بلکه ضروری است که دادستان رویکرد سختگیرانه تری برای وثیقه اتخاذ کند. برای مثال، سیاستگزاری های ذکر شده در زیر بر لزوم توجه ویژه به ایمنی افراد از جمله بزهدیدگان و شاهدان تاکید دارند:

- کودکان بزهدیده و شاهدان (CHI 1)
- خشونت شریک جنسی (IPV 1)
- جرایم جنسی علیه بزرگسالان (SEX 1)
- بزهدیدگان و شاهدان آسیب پذیر (VUL 1)

حفاظت یا ایمنی افراد نیز در رابطه با مجرمان مکرر، به ویژه مجرمان مکرر خشن، نگران کننده است.

برای اهداف این سیاستگزاری، یک مجرم مکرر خشن کسی است که به تازگی یک یا چند محکومیت به دلیل ارتکاب جرم علیه یک شخص (طبق بخش هشتم قانون کیفری) یا استفاده از سلاح (طبق تعریف بخش 2 قانون کیفری) داشته است. هنگامی که یک مجرم مکرر خشن به ارتکاب جرمی علیه شخص یا جرمی مرتبط با سلاح متهم می شود، دادستان باید به دنبال بازداشت او باشد، مگر اینکه با در نظر گرفتن همه شرایط، قانع شود که خطر امنیت عمومی ناشی از آزادی متهم می تواند با وجود شرایط وثیقه تا سطح قابل قبولی کاهش داده شود.

با توجه به خطر امنیت عمومی، دادستان باید هر عاملی را که ممکن است به نفع درخواست بازداشت متهم باشد، در نظر بگیرد، از جمله:

- در زمان دستگیری، متهم دارای یک یا چند اتهام کیفری معوقه به اتهام ارتکاب جرم علیه یک شخص یا استفاده از سلاح است
- ادعا می شود که متهم در هنگام ارتکاب جرم ادعایی، طبق بخش 810، 810.1 یا 810.2 قانون کیفری یا ممنوعیت استفاده از سلاح بر اساس بخش های 109 تا 111 یا (4.1) 515 قانون کیفری، از یکی از شرایط التزام خود تخطی کرده است
- تمهیدات مسئولیت معکوس، طبق بخش (6) 515 قانون کیفری

بررسی تعهدات صادر شده توسط پلیس

پلیس این اختیار را دارد که متهم را بر اساس تعهد طبق قوانین (c) 498(1)، (b) 499، یا (1.1) 503 قانون کیفری آزاد نماید. به منظور اعمال این قدرت، پلیس طبق ماده 493.1 قانون کیفری

ملزم است که به آزادی متهم در اولین فرصت معقول با کمترین شرایط که مناسب وضعیت موجود می باشند و به طور منطقی برای متهم قابل انجام می باشند ، اولویت دهد.

دادستان باید پس از دریافت گزارش، شرایطی که توسط پلیس اعلام شده است را بررسی کند. هنگامی که شرایط اعلام شده توسط پلیس برای محافظت از بزه‌دیده، خانواده بزه‌دیده، شاهدان و عموم کافی نباشد، دادستان باید طبق بخش (2) 502 حکم آزادی متهم را طبق شرایط دیگری را اعمال یا از قاضی درخواست کند. زمانی که شرایط کمتر محدودکننده کافی باشد، دادستان باید در نظر بگیرد که آیا تغییر در بخش (1) 502 مناسب است یا خیر و نباید با درخواست متهم طبق بخش (2) 502 مخالفت کند.

ارزیابی اتهام نقض شرایط وثیقه

هنگامی که نقض وثیقه به سرپیچی عمدی از دادگاه یا ایجاد خطر غیر قابل قبول برای امنیت عمومی یا بزه‌دیده منجر شود، نیاز به واکنش مناسب دارد. با این حال، بسیاری از این نقض شرایط در نتیجه تغییر یا شرایط چالش برانگیز زندگی متهم رخ می‌دهد که می‌تواند رعایت دقیق شرایط را دشوار سازد. در این صورت اغلب نگرانی قابل توجهی در مورد سرپیچی عمدی از دادگاه یا امنیت عمومی یا بزه‌دیده ایجاد نمی‌شود.

طبق دستورالعمل‌های ارزیابی اتهام (CHA 1)، حتی اگر آزمون اثباتی محقق شود، عدالت ایجاب نمی‌کند که هر جرم قابل اثباتی باید تحت تعقیب قرار گیرد. تعقیب قضایی باید به مواردی اختصاص یابد که نیاز به اعمال کامل نظام عدالت کیفری با تمام مقررات موجود باشد. وقتی ادعا می‌شود که یک متهم شرط وثیقه را نقض کرده است، دادستان باید همه گزینه‌های موجود را قبل از تأیید ارائه اطلاعاتی که اتهام نقض وثیقه را مطرح می‌کند، در نظر بگیرد.

جایگزین‌های معقول برای پیگرد قانونی برای نقض ادعایی وثیقه ممکن است شامل موارد زیر باشد:

- بررسی تداوم ضرورت شرطی که ادعا می‌شود برای اهداف بخش (10) 515 نقض شده است و در صورت لزوم اصلاح یا تغییر آن
- درخواست ابطال وثیقه طبق ماده 524 قانون کیفری
- ادعا کردن شرایط نقض وثیقه به عنوان بخشی از شرایط محکومیت یک جرم اساسی ناشی از همان حقایق، مطابق با بخش 725(1)(c)

اتهام وارد کردن طبق بخش (4) 145 یا (5) 145 تنها زمانی باید تأیید شود که راه حل‌های موجود از طریق بررسی و ابطال وثیقه کافی نیستند.⁸

یکی از استثناهای این رویکرد مربوط به موضوعهایی است که تحت پوشش سیاست‌گذاری خشونت شریک جنسی (IPV 1) قرار می‌گیرند «از آنجایی که نقض حکم دادگاه یک عامل خطر شناخته شده برای خشونت آینده است، برای دادستان مهم است که در صورت لزوم، اتهامات مربوط به نقض شرایط وثیقه را تأیید کند.»

افراد فقیر و آسیب پذیر

متهمان فقیر و آسیب پذیر که فاقد شبکه حمایتی خانواده و دوستان یا امکانات مالی هستند، کمتر می‌توانند به وثیقه دسترسی پیدا

کنند.⁹ هنگام تصمیم‌گیری در مورد وثیقه، بخش (b) 493.2 قانون کیفری مستلزم این است که قاضی توجه خاصی به شرایط متهمانی داشته باشد که به جمعیت آسیب‌پذیری تعلق دارند که بیش از حد با نظام عدالت کیفری سر و کار دارند و از آزادی با وثیقه برایشان سخت می‌باشد.

دادستان نباید به دنبال شرایطی باشد که ممکن است متهم را به دلیل شرایط خاص زندگی‌اش (برای مثال، فقر، بی‌خانمانی، اعتیاد به الکل یا مواد مخدر، بیماری روانی یا جسمی یا ناتوانی) مجرم‌انگارد یا مجازات کند. وضع یک شرط تنها زمانی لازم است که برای برطرف کردن خطرات خاص ناشی از متهم ضروری باشد.¹⁰

افراد بومی

کمیسیون‌ها و گزارش‌های متعدد دولتی، و همچنین احکام دادگاه عالی کانادا، تشخیص داده‌اند که تبعیض افراد بومی، چه در نتیجه نگرش‌های نژادپرستانه آشکار یا اقدامات نامناسب فرهنگی، به تمام بخش‌های سیستم عدالت کیفری گسترش می‌یابد.

تاریخ استعمار، آوارسازی و مدارس مسکونی در کانادا منجر به سطح تحصیلات پایین‌تر، درآمد کمتر، بیکاری بیشتر، نرخ بالاتر سوءمصرف مواد و خودکشی، و سطوح بالاتر زندانی شدن برای افراد بومی شده است. میزان ناهنجار و بالای حبس نیز از تبعیض علیه مردم بومی و رویکرد نهادهای ناشی می‌شود که گرایش بیشتری به امتناع وثیقه آنها دارد.¹¹

علاوه بر این میزان بزه‌دیدگی افراد بومی، به ویژه برای زنان و دختران بومی، به طور قابل توجهی بیشتر از افراد غیربومی است.¹²

پیامدهای مستمر استعمار برای افراد بومی در کانادا زمینه لازم را برای ملاحظات وثیقه در مورد یک متهم بومی فراهم می‌کنند. این پیامدها «باید با در نظر گرفتن عوامل سیستمی و زمینه‌ای منحصر به فرد مؤثر بر مردم بومی، و همچنین ارزش‌های فرهنگی و جهانی اساساً متفاوت آن‌ها برطرف شوند».¹³

متهمان بومی - ملاحظات وثیقه

وقتی دادستان از تبار متهم مطمئن نیست، باید در اولین فرصت منطقی از متهم، وکیل مدافع یا دادگاه استعلام کند که آیا متهم به عنوان یک فرد بومی شناخته می‌شود یا خیر. نماینده دادستان باید اطمینان حاصل کند که این اطلاعات در پرونده ثبت شده است.

دادستان باید هر گونه اطلاعات ارائه شده در دوران پیگرد مرتبط با عوامل ویژه سیستمی یا قومی که ممکن است در معرفی یک متهم بومی به دادگاه نقش داشته باشند و تأثیر این عوامل و همچنین پیامدهای مستمر استعمار بر سرو کار داشتن متهم بومی با دادگاه کیفری را در نظر بگیرد.

عواملی مانند بیکاری، بی‌ثباتی مسکن، تضمین بدون تمکن مالی قابل توجه، مشکلات سوء مصرف مواد غیر مرتبط با جرم ادعایی، یا عدم ارتباط کافی با جامعه ای که ادعا می‌شود جرم در آن رخ داده است، ممکن است منعکس‌کننده عوامل سیستمی

⁹ *R v Summers*, 2014 SCC 26 at para 66

¹⁰ *R v Zora*, 2020 SCC 14 at para 92

¹¹ 2012 SCC 13, *R v Ipeelee*

¹² بزه‌دیدگی افراد بومی در کانادا، 2014، آمار کانادا، 2016

¹³ *Ewert v Canada*, 2018 SCC 30 at paras 57 and 58; *R v Barton*, 2019 SCC 33 at paras 198-200

یا پس زمینه‌ی منحصر به فردی باشد که در پرونده‌ی *R v Gladue* شناسایی شده‌اند.¹⁴ به این ترتیب، دادستان باید در کلیه تصمیمات مربوط به وثیقه و کلیه مراحل وثیقه با توجه ویژه به شرایط متهمان بومی خویشنداری اصولی داشته باشند. دادستان تنها زمانی باید به دنبال بازداشت یک متهم بومی باشد که:

- سابقه عدم حضور متهم در دادگاه، هیچ چشم‌انداز معقولی را باقی نمی‌گذارد که هر شکلی از آزادی بتواند می‌تواند به موضوع را بر طبق شرایط خود به نتیجه برساند؛ یا
- جرم مورد ادعا خشونت یا صدمه بدنی است، یا زمانی که آزادی با وثیقه به شکل دیگری منجر به خطر غیر قابل قبولی برای ایمنی یا امنیت بزه‌دیده، شاهد یا عموم شود.

در ارزیابی برنامه‌های احتمالی آزادی متهمان بومی، نماینده‌ی دادستان:

- باید فقط به دنبال شرایطی باشد که به طور منطقی برای رسیدگی به خطری برای ایمنی یا امنیت بزه‌دیدگان، شاهدان یا عموم باشد، یا با توجه به سابقه قبلی متهم مبنی بر عدم حضور در دادگاه، برای اطمینان از این امر باشد که موضوع در ماهیت خود به نتیجه برسد
- باید دور افتادگی جامعه‌ای را که متهم در آن زندگی می‌کند، پیوندها یا سنت‌های فرهنگی مختص آن جامعه را در نظر بگیرد، و همچنین چالش‌هایی که ممکن است شرایط وثیقه به وجود بیاورند را در نظر داشته باشد، هر چند این شرایط ممکن است در سایر جوامع شرایط مناسبی پنداشته شوند
- باید در استفاده از ضامن خویشنداری اصولی داشته باشد

بخش 493.2(a) قانون کیفری مستلزم این است که قاضی هنگام تصمیم‌گیری برای وثیقه، به شرایط متهمان بومی توجه ویژه‌ای داشته باشد. در تمام مراحل رسیدگی به وثیقه، دادستان باید اطمینان حاصل کند که تمام اطلاعات مناسبی که در مورد شرایط زندگی یک متهم بومی به راحتی در دسترس او است، در اختیار دادگاه نیز قرار گیرد.